

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

bil rajnemu Antonu krstni boter in mu je oskrbel na Dunaju tvrdo, pri kateri se je izučil za mesarja. Anton je že leta 1911. ustanovil svoje podjetje v Sarajevu in se je šele po prevratu naselil v Mariboru ter je zgradil najmodernejšo tovarno za mesne izdelke in konzerve v Bohovi pri Mariboru. Rajni je bil dobro znan po vsej Sloveniji in Hrvaški. Zapušča ženo, dva sina, hčerko in več uglednih bratov. Blagemu Antonu svetila večna luč, preostali naši sožalje!

Smrt našega zvestega in dolgoletnega naročnika, Iz Rotmana pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah poročajo: S tužnim glasom so nam naznanili zvonovi 19. septembra, da je šel k večnemu počitku po dolgi in mučni bolezni, katero je z vso potrpežljivostjo prenašal, 79 letni in po širni okolici obče spoštovani Franc Segula. Bil je iz stare in spoštovane šegulove, p. d. Prosenjakove rodbine. Bil je tudi vzor krščanskega moza in očeta. Ni se ustrašil kljub visoki starosti nikdar slabega vremena, da ne bi šel vsako nedeljo k sv. maši. Njegov 40 let je bil naročnik »Slov. gospodarja«, kakor tudi zdaj ni hiša brez tega dobrega lista. Rajni je imel za vsakega prijazno in v težavah tudi tolažilno besedo. Da je bil priljubljen, je kljub obilnemu delu pokazal njegov pogreb. Naj mu sveti večna luč — preostali naši sožalje!

Gostilničar in odlični harmonikar umrl. Pred dnevi je v Lipovcih v Prekmurju zatislil oči k večnemu spanju dolgoletni gostilničar in posestnik Mertlik Stefan. Pokojnika smo še pred kratkim videli, kako je goste zabaval s harmoniko, ki mu je bila neločljiv prijatelj. Toda zavratna bolezen ga je vrgla v posteljo, iz katere se ni več dvignil. Pokopan je bil ob veliki udeležbi ljudi na domačem pokopališču. Naj mu bo lahka zemlja — preostali naši sožalje!

Dva pogreba v Braslovčah. V sredo, 18. septembra, smo položili k večnemu počitku dobro mlado krščansko mater Vodlak Franciško, p. d. Orešnico iz Malih Braslovč, ki zapuša sedem malih otrok. Po komaj 14 dnevni hudi bolezni jo je Vsemogočni poklical k sebi ter jo vzel iz srede ljubljenega družine, kateri je

bila zgledna krščanska mati. Obilna udeležba pri pogrebu je pričala globoko sočutje s hudo prizadeto družino. — Skoro hkrati kot Orešnici so se oglasili braslovski zvonovi 80 letnemu očetu Strojansku Ivanu iz Dobrovelj. To je bil mož globoke vere in ljubezniv oče svojim otrokom, ki jih je vse vzgojil v strogo krščanskem duhu. Stvarnik življenja pa je hotel, da se število Strojanskov družine ni zmanjšalo, ker je nekaj ur pred dedekovo smrtjo zagledal luč sveta njegov vnuk, mali Tonček. Takoj po pogrebu očeta pa je moral sin Ivan, ki gospodari na domu, na orožne vaje. Kakor Orešnikova, tako tudi Strojanskova hiša sta vedno naročnici izključno le katoliških listov in tako tudi seveda »Slov. gospodarja«. — Rajna naj počivata v miru, žalujočim pa naše sožalje!

Zadnja pot Jožefa Petrina, p. d. Mržiča, v Rečici ob Savinji. Preteklo nedeljo smo spremljali na zadnji poti posestnika Jožefa Petrina, p. d. Mržiča, iz trga Rečice. Kako priljubljen je bil, je pričal pogreb, katerega se je udeležilo mnogo ljudstva od blizu in daleč. Razen tega se je pogreba udeležilo poleg domače gasilske čete še šest sosednjih gasilskih čet. Saj pa je bil član domače čete nad 40 let. Udeleževal se je tudi v javnem življenju. Bil je več let član krajevnega školskega odbora, kjer je s svojimi pametnimi predlogi vedno rad podprl delo učiteljstva in šole. Bil je tudi odbornik Hranilnice in posojilnice ter Kmečke zveze. Kot dober družinski oče in gospodar je bil znan daleč naokoli. V njegovo hišo so prihajali samo naši časopisi, tako n. pr. »Slov. gospodar« že od začetka izhajanja. V svojem življenju se je vestno držal verskih in narodnih načel. Bil je hrast, ki ga veter ni majal. Ob odprtem grobu sta se od njega poslovila domači župnik in dekan monsignor Alfonz Požar, ki je v njem izgubil vestnega in dobrega cerkvenega ključarja, ter šolski upravitelj g. Kotnik v imenu učiteljstva in šole.

Smrt rudarjeve žene. Iz Senovega pri Rajhenburgu poročajo: Dne 20. septembra je v javni bolnišnici v Brežicah umrla Furlan Jožefa vdova po rudarju. Zapustila je šest otrok v starosti od 7 do 18 let, ki so sedaj sirote brez staršev. Pokopana je bila v Brežicah. Pogreba se je udeležila rudarska godba in veliko število rudarjev. Z lepimi besedami se je v imenu rudarjev poslovil od rajne g. kaplan Videčnik. Naj počiva v miru, žalujočim naše sožalje!

Kratke tedenske novice

Naša vlada bo kmalu razpisala notranje posojilo štiri milijarde din sporazumno z denarnimi zavodi.

Madžarski kmetijski minister grof Mihael Teleky, ki se je mudil zadnje dni v Nišu na kmetijski razstavi in v Beogradu, se je vrnil v Budimpešto.

Gospodarski svet Balkanske zveze se bo sestal v začetku oktobra v Atenah in bo trajal nekaj dni.

Novi romunski zunanji minister Sturza je izjavil, da so izgubile veljavo z vpeljavo novega režima v Romuniji vse pogodbe in sporazumi, katere je imela Romunija s posameznimi državami.

Nakaznice je uvedla Italija 1. oktobra na malo, slano in mast.

Španski notranji minister Suner je bil ponovno sprejet pri Ribbentropu in Hitlerju. Sedaj je na poti v Rim, kjer se bo sestal z Mussolinijem.

Angleži poročajo, da je nemški zunanji minister Ribbentrop odletel z letalom v Moskvo. Njegovo potovanje je v zvezi z vojaško pogodbo: Nemčija-Italija-Japonska.

V nezasedeni Franciji narašča monarhistična propaganda. Nemčija bi podpirala obnovo kraljestvo, če bi se pojavilo v kakšni močni obliki.

V Egiptu italijanska ofenziva po zaključeni prvi fazi počiva. Vršijo se samo obojestranska bombardiranja z večjim in manjšim uspehom.

Boji med francoskim generalom De Gaulleom in posadko v francoskem kolonialnem mestu Dakar v zahodni Afriki so prenehali, ker je izjavil general De Gaulle, da noče prelivati bratske krvi in se je raje umaknil izpred Dakara z angleškim brodom vred.

Kot odgovor na napad na Dakar je francoska vlada v Vichyju zapovedala bombardiranje angleške trdnjave Gibraltar po francoskih letalcih. Sedaj je tudi to bombardiranje prenehalo.

Angleške oblasti so stavile generalnemu guvernerju velikega francoskega otoka Madagaskar v vzhodnem afriškem morju zahtevo, da se preda. Guverner je to odklonil in bo prišlo do bloкаде otoka.

Japonsko poslaništvo v Londonu je pozvalo 750 Japoncev, ki živi na Angleškem, da zapustijo Anglijo.

Stalno se vršijo posvetovanja med ameriškim in ruskimi državniki, in to v Washingtonu in v Moskvi.

Združene ameriške države so prepovedale izvoz železa in jekla na Japonsko. Ta prepoved bo uničila polovico japonske industrije.

Pogajanja o vojaškem sodelovanju med državami Severne Amerike in 19 republikami Južne Amerike so bila uspešno zaključena dne 29. septembra.

Zedinjene države Severne Amerike bodo stopile v vojno najkasneje prihodnjo spomlad, ako jih ne bo prisilil razvoj dogodkov k temu koraku že poprej.

Skupni izdatki Združenih držav Severne Amerike na kopnem, morju in v zraku so določeni na 700 milijard dinarjev. S to vsoto bo izveden samo en del oborožitvenega načrta.

Otvoritev Prosvetnega doma v Turnišču

Nekako pred dobrim letom se je začel graditi pod skrbno roko g. dekana Jeriča v Turnišču nov prosvetni dom, ki se bo nazival »Farno-prosvetni dom«. Obširne predpriprave so bile končane in so bila gradbena dela započeta, in to v onih usodnih dneh lanskega leta, ko se je spet začela vojna vihra. S strahom smo gledali v bodočnost ter ugibali, da li nam bo mogoče pod takimi okolnostmi to veliko delo dovršiti, in ali nam ne bo mogoče ista tega dela prekinila ter zastavila na pol poti? Toda tudi to ni zmanjšalo dobre in odločne volje graditelja g. dekana in

njegovih zvestih sodelavcev ter so se s tem večjo vnemo ter odločno voljo oprijeli težke naloge, tako da je bila zgradba do zime pod streho. Tako na spomlad, ko je zima toliko popustila, da se je z delom lahko začelo, se je delo nadaljevalo vse do dogotovitve in se je dom po enem letu lahko izročil svojemu namenu.

Blagoslovitev doma je bila v nedeljo, 22. septembra. Blagoslovitvene obrede je izvršil po rani sv. maši g. dekan Jerič Ivan. Nato je nagovoril navzoče domače in sosednje farane in v kratkih potezah nekoliko pojasnil zgodovino tega dela

opazovati mladega, vitkega farmerja, ki se je oblačil prav tako kot covboji, samo snažno in skrbno, kar ni bila navada v tej pokrajini. Pisana ruta, ki jo je imel zavezano okrog vratu, je močno poudarila temno barvo obraza in lesket kostanjevovrjavih las. Ozka usta so pričala o odločnosti in moči. Nad ravnim nosom je imel močne obrvi, ki so se stikale in senčile neustrašene oči ter jim dajale zapovedovalen izraz. Srajca iz jelenove kože se je svetlikala od snage. Od širokega, s srebrom okovanega pasu sta viseli dve torbici, iz katerih sta zrla ročaja samokresov.

Tudi Roger se je bližal Mariji in ji priliznjeno dejal:

»Marija, dovolite, da poskrbim za vas. Četudi je na videz med nama nek nesporazum, ni treba, da bi o njem javno razpravljala. Celo nasprotno, rekel bi...«

»... da bo bolje, če spet sedete!« ga je prekinil Erik, ki je že stal ob Marijini strani in gledal po sobi, da bi ji našel primeren prostor.

Garnett ga je že našel. Za majhno mizo pod drugo svetilko. Erik je odvedel Marijo k mizi. Ko je deklica sedla, se ji je globoko priklonil, nakar je zagnal v zrak svoj širokokrajni klobuk. Ko ga je spet zgrabil, se je napotil proti vratom.

Možje so se veselo zasmejali. Samo Roger je ostal mrk. Sledil je Eriku in ko se je mladenič pri vratih obrnil, da bi še enkrat pozdravil Marijo, je dejal sikaje:

»Na cesti ste rekli, da bi radi z menoj govorili. Zdaj pa bi jaz rad z vami govoril.«

Erik se je ustavil in izzivalno pogledal nasprotnika.

»Vi se vtikate v moje zasebne zadeve,« je začel Asplet.

»Meni pa se zdi, da se vi vtikate v zadeve Marije Linscott, in sicer brez najmanjše pravice,« je odvrnil Erik.

»Motite se! Jaz imam pravico do tega.«

»To je zame novost. Vi si samo delate pravico, ki pa nima podlage.«

»Ali vam je morda Marija Linscott še enkrat povedala, da ne potrebuje vašega varuštva?«

»Ne. To je nepotrebno,« je odvrnil mladenič.

Zardel je in njegov glas je postajal preteč. Rezeko je nadaljeval:

»Tu ne gre za želje ali mnenje gospodične Linscott. Moja dolžnost je, da preprečim zločinsko postopanje človeka, kateremu niti nesebična zaupljivost dame ni sveta.«

»Erik,« je zaničljivo odvrnil Asplet, »vi tako govorite, ko da bi brali iz knjige. Zdi se mi, da ste ljubosumni in...«

»Še toliko dostojnosti nimate v sebi,« ga je ves razdražen prekinil Erik, »da bi o teh stvareh molčali.«

Naglo je stopil k lopovu in ga divje pogledal.

(Dolje sledi)

Pes na bojišču. O uporabi psov za prenašanje poročil v nemški vojski, poroča »Berliner Zeitung am Mittag« sledeče: »Ob Siegfriedovi črti so uporabljali prenašanje sporočil najrazličnejša pasja plemena, ovčarje, rottwelce, airedalske teriere, dobermannske pinče itd. Te pse držijo v posebnih stajah za fronto ter jih uporabljajo za določene proge, na katerih vzdržujejo dodatne poročevalske zveze s sprednjimi postojankami. Te proge so dolge 2 do 5 km. Pes mora pri tem premagati najrazličnejše ovire, zapore, žične pregrade, ozke steze, jarke itd. in nič ga ne sme zmotiti, da zaide s prave poti. Živali so doslej brez izgub prečkale celo mnska polja. Takšna polja za pse niso nevarna, ker so živali prenaša-

Ali imate toliko poguma, da boste nagovorili soseda, da si bo naročil »Slovenskega gospodarja«?

Omenil je, da je delo započel že njegov prednik g. Greif, takratni provizor in sedanji ptujski prošt, ter da se je tozadevni sklad že takrat zbiral, kar je tudi on skrbno nadaljeval vse do lanskega leta, ko je pripravljali odbor sklenili, da se gradba doma začne. Našel je v glavnem dobrotnike te akcije, ki so z izdatnimi podporami delo podprli. Posebno pa se je zahvalil tukajšnji imovni občini, ki je odstopila v zamenjavo gradbeno parcelo, da je bilo s tem omogočeno, da je bil dom postavljen na najprimernejšem in odgovarjajočem mestu; dalje se je zahvalil banski upravi in g. banu, ki je z izdatno podporo podprl gradbo prosvetnega torišča na naši severni meji. Nato so nastopili še razni drugi govorniki, zastopniki sosednjih Prosvetnih društev, med njimi tudi soboški g. župnik Vojkovič v imenu prosvetnega okrožja. Vsi so se pohvalno izražali o Turniščanih, želeč, da bi tudi njim bilo omogočeno čimprej zgraditi prepotrebne prosvetne domo-

ve. Po blagoslovitvenih obredih se je vrnila v farni cerkvi služba božja, ki jo je kot zahvalo za podeljene mu dobrote pri tem delu daroval gospod dekan.

Otvoritev doma je bila popoldne, in sicer z vprizoritvijo Finžgarjeve drame »Naša krič«, ki jo je vprizorila tukajšnja mladina skupno z dijaki. Ob tej priliki se je zbralo precej odličnikov iz bližnje in daljne okolice kakor tudi ostalega občinstva, ki je lahko z zadovoljnostjo sledilo prireditvi v lepem novem farnem domu.

S tem je bila uresničena želja, ki so jo že skozi več let izražali vsi napredni farani, da se zgradi primeren farno-prosvetni dom v Turnišču ter da s tem možnost, našo mladino, ki je izven šole, še naprej vzgajati v pravem duhu prosvete. Turnišče samo pa je stopilo v tem pogledu na vodilno mesto v našem okraju. Nič manj važno za našo občino pa ni ta pridobitev tudi v gospodarskem pogledu, kar bi naj pokazala tudi bližnja bodočnost, če bomo po tej pravilno usmerjeni poti hodili naprej, nas bo brez dvoma pripeljalo do boljše bodočnosti.

V novem domu je 360 sedežev in tudi oder je lep in velik. V njem bo nameščena tudi nova farna knjižnica, ki ima že lepo število knjig.

Dopisi

Slovenjgraški olraj

Pameče, Najstarejšega, še od škofa Slomškega birmanega, globoko vernega kristjana Matevža Hutmajerja so prinesli v cerkev, da v svojem 90. letu še enkrat prisostvuje sv. maši, česar že tretje leto hude bolezni ni mogel storiti. Dolgo si je želel obiskati še enkrat Gospoda v tabernaklju, kar je storil poprej vsak dan; na njegov 90. god se mu je želja izpolnila. »Hvala Bogu, da sem še enkrat prišel v cerkev!« je zaihtel med sv. mašo, ko je prejel sv. obhajilo. Ni prosil za zdravje, ampak za srečno smrt, na katero se tako lepo pripravlja. Ganiljivo je bilo videti, kako je sključen starček spet ogledoval hram božji, katerega je nad pol stoletja čedil, krasil in skrbel za lepoto hiše božje. Ta starček je zanimiv samo-

uk, ki mu je vsako delo teklo od rok. Je brez sorodnikov, brez premoženja, živi pri Vrhnjakovih, kateri lepo skrbijo zanj.

Slovenji Gradec. Tukajšnje selekcijsko društvo je imelo premovanje za belo slovensko govedo dne 25. septembra. Uspeh tega premovanja je izražen v besedah g. ing. Oblaka, predsednika komisije banske uprave, ki je dejal, da gotove živali ne zaostajajo za živino, ki jo je videl na svojih potovanjih po Nemčiji. Živina je glede nog in hrbta posebno razvita in podobna simentalcem, kar je pripisati dobrim plemenjakom in ugodnim krajevnim prilikam. Posebno pohvalo zasluži g. predsednik Lobe Franc, ki uživa splošen ugled med živinorejci v tem kraju. Pritegniti bi pa bilo treba k delu še mlade ljudi. Štiri krave so pri oceni dosegle čez 80 točk, kar se redko kje najde. Našim

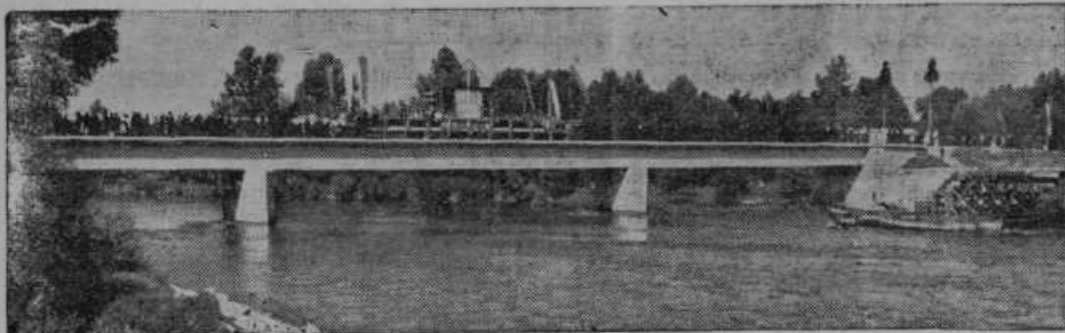
živinorejcem k njihovem rejskemu uspehu iskreno čestitamo z željo, da bi na prihodnjem premovanju dosegli še lepše uspehe.

Kozjak

Remšnik. Pri nas zelo napredujemo. Postavili bomo sadno sušilnico in je že precej kamenja pripravljenega. Opeko bomo dobili iz domače opekarne. Ko bo sušilnica izgotovljena, bodo lahko kmetje sušili razne vrste sadja in tudi lan se bo dal dobro sušiti. — Izobraževalno društvo lepo napreduje. Članov šteje nad petdeset. V bralni sobi je vsako nedeljo polno fantov in deklet, ki si izposojajo knjige, nekateri pa kar tam čitajo.

Pohorje

Kebej na Pohorju. Dne 11. septembra je minulo tri leta, odkar deluje Slomškova knjižnica v okrilju Prosvetnega društva. V tem kratkem času si je pridobila precej knjig. Ima poseben odbor, ki nabavi knjige in zbira prispevke za knjižnico. Njen napredek je precej dober. S pomočjo dobrotnikov in oblasti je dosegla nad 480 knjig, ki pa so skoro že vse prečitane od vseh. Zahvaliti se moramo g. predsedniku senata in ministru dr. Antonu Korošcu, g. banu dr. Natlačenu, Cirilovi knjigarni, ki nam je pri nabavi knjig dala 50% popusta, Mohorjevi in Jugoslovanski knjigarni, ki sta nam dali pri nabavi knjig 25% popusta. Zahvala tudi Konjčanom in čadramski župniji.

Novi most v Petanjeh

Protiletalska obramba

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

*

Kadar pa le utegne, je pri meni. Ob nedeljah se večkrat peljeva s čolnom čez jezero. Skoraj me je sram, pa Ti moram reči, da se rad postavlja z menoj. Nikar se mi ne smeji, ko Ti toliko čenčam; če je človek srečen, pač otročji postane. Komu naj pa drugemu pripovedujem o svoji sreči, če ne Tebi? Tudi Ti si srečna in veselim se, ko Te bom obiskala v Tvoji sreči. Torej, če bo šlo vse, kakor računava, bova prišla na 2. septembra k vama in vama bova ostala kak dan v nadlego. — Še marsikaj bi Ti imela pisati, pa saj je pismo že dolgo dovolj in kmalu se bova itak lahko ustno pomenili.

Pozdravim Jurija, malo Reziko in Tebe

Tvoja Trezika.

Zdaj bo pa še Ivan kaj pripisal.

»Draga botra! Pomisli, kaka Ti je ta moja ženka! Strašno sem radoveden, kaj Ti je vse napisala, pa mi ne pusti, da bi njeno pisanje bral. Pravi, da je toliko mojih grehov v tem pismu in mi ga zaradi tega ne pusti brati. Če pa svojih grehov ne izvem, kako naj se po-

23

boljšam? Tudi jaz bi Ti rad Trezikine grehe naštel, pa kaj, ko dosihmal še nobenega nisem na njej odkril. Špetinov Matija mi bo moral svoj daljnogled posoditi, da bom bolj tanko videl. Res, Špetinov Matija — če ni kje na drugem koncu sveta, daj, povej mu, da prideva k vam, naj se prikaže, ker bo naju zelo razveselil! — Jurija lepo pozdravim pa vajinega malega angelčka in vse, ki se me še spominjajo, najbolj pa Tebe — Ivan.

Na svidenje na 2. septembra — če pojde vse po pravem!*

Pa ni šlo vse po pravem. Doktor in Trezika sta prišla šele 5. septembra in Tilka je že dvakrat prej zastoj cvrla in pekla. — Zdaj so torej sedeli v prijazni družinski sobi na Ledinah okoli pogrnjene mize: doktor in Trezika, Tilka in Jurij, Špetinov Matija, ki je daljnogled skrbno v kot shranil, in njegov brat Blaž, ki je bil za majarja pri hiši in so gr. šteli k družini. Trezika je bila videti za deset let mlajša, tako se je v zakonu razcvetela; doktor pa je bil židane volje in ves norčav.

»Ljuba botra,« je pomežiknil Tilki, »edino moji milostljivi gospe se zahvali, da sta z Jurijem že dva dni namesto mene piščeta jedla! Saj je nisem mogel spraviti z Brezjaj.«

»Moral sem čakati, da se je moj gospod sprog do

težke, da bi sprožile kakšno mino. Motiti se ne dajo niti od treskanja granat. V šolah jih nauče prenašati tudi najhujše pike. Pri teh vežbah morajo živali teči po progah, na katere mečejo pokajoče in dim razvijajoče predmete. V sedanji vojni imajo kakor v prejšnjih vojnah veliko vlogo tudi sanitetaki psi.

Dunkerque. Dunkerque, rojstno mesto znamenitega pomorskega potovalca Jeana Barta, čigar duh je skozi vsa stoletja ostal živ v mestu, ima dolgo zgodovino za seboj. Leta 646. je bila to še majhna ribiška vas, kamor je prinesel sveti Elot krščansko vero. Ondi je postavil kapelo in je dal kraju fiamsko ime »Dunekerke«, to je: cerkev na sipinah. Od leta 900. do